

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 347
13. května 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Výsledky summitu v Sibiu

Druhá debata kandidátů na
předsedu Komise

Třetí debata kandidátů na
předsedu Komise

Program evropských institucí

Schválené rámcové pozice

Milí čtenáři,

zatímco uplynulý týden se nesl ve znamení Dne Evropy a summitu v Sibiu, tento týden se vrátíme k výročí 15ti let od vstupu České republiky do EU. Ve čtvrtek se totiž v Černínském paláci uskuteční konference s názvem „Patnáct let České republiky v EU“, kterou pořádá Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci s Úřadem vlády a dalšími institucemi a nevládními partnery. Řečníci a panelisté nebudou pouze hodnotit přínosy našeho členství, připomenou také vstup do EU, jeho průběh a očekávání od něj, a zamyslí se nad budoucím směřováním EU na naší roli v něm.

V Bruselu se k pravidelným zasedáním vrátí Rada EU. V pondělí se setkali ministři zahraničních věcí, kteří měli na programu diskuzi o situaci ve Venezuele, možných krocích EU, které by mohly zamezit eskalaci konfliktu v Libyi, a výměnu názorů k situaci v oblasti Sahelu. Dnes (14. května) zasedají v rámci Rady pro zahraniční věci ministři obrany. Naváží na pondělní jednání a setkají se s protějšky ze zemí skupiny G5 Sahel. Věnovat se budou také pokroku dosaženému ve stále strukturované spolupráci (PESCO) a spolupráci mezi EU a NATO. Rada pro zahraniční věci pak bude ve čtvrtek pokračovat ve formátu

pro rozvoj diskuzí o Agendě 2030 nebo o budoucnosti finanční architektury pro udržitelný rozvoj a sousedství.

Vedle ministrů obrany se dnes setkávají také ministři zemědělství, kteří mají na programu budoucnost společné zemědělské politiky po roce 2020 nebo výměnu názorů ke sdělení s názvem „Čistá planeta pro všechny: dlouhodobá strategická vize klimaticky neutrální ekonomiky“.

Týden pak v pátek uzavře zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci. Ministři budou diskutovat o zdanění digitální ekonomiky v mezinárodním kontextu, nových pravidlech týkajících se spotřebních daní uplatňovaných v režimu EU a výslednou také výsledky jarních jednání skupiny G20, Mezinárodního měnového fondu a Světové banky.

V Evropském parlamentu proběhne ve středu předvolební debata kandidátů na post předsedy Komise. Jejímí ústředními tématy budou přínos Evropy pro její obyvatele, životní prostředí a evropské hodnoty ve světě. Debata bude živě přenášena a tlumočena, bude tedy příležitostí porovnat si před blížícími se volbami názory hlavních kandidátů evropských politických stran.

Výsledky summitu v Sibiu

V rumunském Sibiu proběhl minulý čtvrtek 9. května neformální summit EU. Českou delegaci vedl předseda vlády Andrej Babiš.

Na jednání lídři primárně diskutovali o **příští strategické agendě**, která vytyčí priority a cíle EU v příštích pěti letech. Předseda Evropské rady Donald Tusk představil lídrům stručný přehled možných priorit EU do roku 2024, který sloužil jako základ pro debatu.

Při pracovním obědě lídři konkrétněji hovořili o **zahraniční politice** a posléze se při odpoledním programu zaměřili na ostatní témata důležitá pro **budoucnost EU** mj. hospodářství, energetika a bezpečnost. Diskuse bude pokračovat i nadále na všech úrovních a finální dokument by měl být posléze schválen na červnové Evropské radě. Komise například zveřejnila na konci dubna svůj vlastní vstup do začínající debaty, ve kterém nabídla státům svou perspektivu a návrhy pro budoucí směřování EU.

Formálním výstupem ze summitu je ale také **společná deklarace lídrů k budoucímu směřování EU**, která vyjadřuje podporu

několika základním principům. Formou deseti závazků se lídři vyjádřili nejprve k větší soudržnosti v době, kdy Evropu čekají nesčetné výzvy, včetně vyřešení otázky odchodu Spojeného království z EU. Dále se také státníci zavázali chránit a prosazovat principy demokracie a právního státu. Důležitou oblastí je dle deklarace obnovení důvěry občanů skrze efektivní vynaložení politického úsilí EU a respektování kompetencí členských států (princip subsidiarity a proporcionality). Lídři se zavázali také prosazovat zásadu fair-play, ať už na trhu práce, v oblasti sociálního zabezpečení, v hospodářství, nebo v souvislosti s digitální transformací. Nakonec se v deklaraci mluví i o posílení role EU jako globálního hráče, ale také o důležitosti zajištění bezpečnosti občanů.

Další setkání čeká lídři už 28. května v Bruselu, kde by měli u večere zhodnotit výsledek voleb do Evropského parlamentu a pokračovat v diskusi o novém předsedovi Komise a obsazení dalších klíčových postů v Unii. /V. Olmer/

Druhá debata kandidátů na předsedu Komise > Evropský parlament

Druhá veřejná debata vedoucích kandidátů (tzv. spitzenkandidátů) evropských politických stran na post předsedy Komise se uskutečnila ve čtvrtek 2. května 2019 v italské Florencii.

Debaty se zúčastnili Manfred Weber za Evropskou lidovou stranu (EPP), Frans Timmermans za Stranu evropských socialistů (PES), Guy Verhofstadt za Alianci liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) a Ska Kellerová za Evropskou stranu zelených (Zelení). K hlavním diskutovaným tématům patřily migrace, hospodářská politika, bezpečnost, klimatická změna a zahraniční politika.

Největší neshody mezi diskutujícími vyvolalo téma evropské spolupráce v oblasti **obran**y. M. Weber a G. Verhofstadt se vyslovili pro vytvoření společné evropské armády. S. Kellerová a Frans Timmermans návrh nepodpořili. Podle odpůrců evropské armády zatím diskuse nepřinesla odpověď na základní otázky, např. zda bude zahrnovat i společné rozhodování.

V diskusi zazněly také následující myšlenky. **EU je nutno posílit a vybavit nástroji**, aby mohla řešit největší krize (např. klimatickou změnu) a efektivně jednat v oblastech posílení prosperity, vlády práva a osobních svobod, uvedla S. Kellerová. Podle Franse Timmermanse lidé chtějí **historii jako inspiraci**, nikoliv jako cíl. Květnové volby budou o spolupráci před konfrontací, o rovnosti a dialogu.

M. Weber vyzdvihl, že pochází z první generace, která žije celý svůj život v míru a ve svobodné Evropě. **Nacionalismus se ale vrací** a EU je proto třeba chránit, dodal. G. Verhofstadt zdůraznil, že nepodporuje **princip spitzenkandidátů**, který **nemůže být funkční bez zavedení systému nadnárodních kandidátních listin**. ALDE proto jmenovala svůj „Team Europe“, 7 kandidátů na vedoucí pozice v EU. Členkami jsou např. komisařka pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerová a komisařka pro dopravu Violeta Bulcová.

Podle čl. 17 Smlouvy o EU předsedu Komise navrhuje kvalifikovanou většinou Evropská rada s přihlédnutím k výsledkům voleb do Evropského parlamentu. Kandidáta poté musí zvolit Evropský parlament většinou hlasů všech svých členů. Podle principu spitzenkandidátů, prosazovaného Evropským parlamentem, by se předsedou Komise měl stát vedoucí kandidát, který v Evropském parlamentu získá dostatečnou většinu.

V roce 2019 se uskuteční méně debat mezi spitzenkandidáty než před volbami v roce 2014, což je obecně pokládáno za důkaz odklonu od tohoto konceptu. Že zvolení vedoucího kandidáta vítězné strany ve volbách do Evropského parlamentu **nelze pokládat za automatické**, potvrdili někteří lídři (včetně francouzského Emmanuela Macrona nebo lucemburského Xaviera Bettela) i na summitu v Sibiú minulý týden. /J. Linková, K. Votavová/

Třetí debata kandidátů na předsedu Komise > Evropský parlament

Vedoucí kandidáti Evropské lidové strany (EPP) a Strany evropských socialistů (PES) Manfred Weber (DE) a Frans Timmermans (NL) se v úterý 7. května střetli v debatě vysílané německou veřejnoprávní televizí ARD. Jednalo se o třetí diskusi mezi spitzenkandidáty před letošními volbami a první duel mezi lídry nejsilnějších stran.

Nejvíce kontroverzním tématem této debaty se ukázala být **klimatická změna**. Sociální demokrat F. Timmermans označil EPP za dinosaury v debatě o životním prostředí a poukázal na to, že většinu iniciativ v otázce klimatu zatím měli socialisté, zelení a levice. Podle F. Timmermanse by předseda budoucí Komise měl být osobně zodpovědný za boj proti klimatickým změnám. M. Weber oponoval, že EPP chápe proměnu klimatu jako existenciální hrozbu, a poukázal na nutnost prosadit ambiciózní klimatické cíle také na jiných kontinentech. Zároveň by se EU podle něj měla vyvarovat uvalování daní na benzin a to-

pení na nejchudší občany kontinentu. Mezi hlavní témata devadesátiminutové debaty patřila také **bezpečnost, migrace a složení nové Komise a Evropského parlamentu**. M. Weber navrhoval zbavovat evropské bojovníky navracející se z islámských milic na Blízkém východě občanství, F. Timmermans zase ustanovení mezinárodního válečného tribunálu pro souzení jejich zločinů. F. Timmermans dále podpořil vytvoření „Marshallova plánu“ pro Afriku.

V institucionálních otázkách se F. Timmermans přimlouval za vznik nadnárodních kandidátek do voleb do Evropského parlamentu, M. Weber však s touto myšlenkou nesouhlasil. Oba muži přislíbili zaplnění minimálně poloviny postů v Komisi ženami.

Další, větší debatu šesti vedoucích kandidátů odvysílá EBU (European Broadcasting Union) ve středu 15. května. /K. Votavová/

Program evropských institucí, 15. až 21. května > Informace

Rada pro zahraniční věci, 13. května

Na programu jednání budou Východní partnerství, Libye, Sahel.

Rada pro zemědělství a rybnářství, 13. května

Na programu jednání legislativní balíček k Společné zemědělské politice.

Rada pro zahraniční věci - obrana, 14. května

Tématy jednání budou Sahel, spolupráce EU-NATO v oblasti hybridních hrozeb, PESCO, Evropská obranná agentura (EDA).

Rada pro zahraniční věci - rozvoj, 16. května

Na pořadu jednání bude implementace Agendy 2030, téma mládeže a rozvoje, Sahel a budoucí finanční architektura pro udržitelný rozvoj a sousedství.

Rada pro hospodářské a finanční věci, 17. května

Agendě budou dominovat hlavně daňové otázky (spotřební daň, DPH) a další postup u návrhu Programu na podporu reformy v rámci architektury hospodářské a měnové unie. V nelegislativních bodech proběhne koordinace postojů členských států na mezinárodních fórech k digitálnímu zdanění. /Pokračování na s. 3/

Tématem snídaně bude strategie Evropské investiční banky vůči jednotlivým členským státům, v rámci pracovního bude follow-up z neformální Rady pro hospodářské a finanční věci k pracovní mobilitě.

Zasedání kolegia komisařů, 15. května

Komise by měla zveřejnit strategii pro Střední Asii.

Schválené rámcové pozice v 19. týdnu > Informace

Rámcová pozice ke směrnici pro expertní jednání o mnohostranné Dohodě o **ukončení platnosti dvoustranných investičních dohod**, které mají mezi sebou uzavřeny

členské státy EU („intra-EU BITs“) (vypracovalo Ministerstvo financí)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 347, týden od 6. do 12. května 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Igor Blahušiak* Kontakt: newsletter@vlada.cz